

Ήταν μια συνέντευξη που περιμέναμε με μεγάλη αγωνία. Είχαμε συζητήσει ώρες γι' αυτό, ήμαστε στο στάδιο από νωρίς με κασετόφωνο, φωτογραφική, κανούριες μπαταρίες, όλα έτοιμα για το πιο μεγάλο μας δημοσιογραφικό ταξίδι. Που δυστυχώς κατέληξε σ' έναν μικρό Τιτανικό... Δεν καταφέραμε να τα πούμε από κοντά με τον κ. Θάνο Μικρούτσικο, όσο κι αν το επιδιώξαμε'. Ευτυχώς, όμως, η τεχνολογία μάς έβγαλε από το αδιέξοδο, κι έτσι καταφέραμε να θέσουμε στον κ. Μικρούτσικο τα ερωτήματά μας. Τον ευχαριστούμε θερμά για το ενδιαφέρον που έδειξε και για το χρόνο που αφέρωσε σε μας.

1. Τι σας κέρδισε στα πούματα του Νίκου Καββαδία; Τι σας παρότρυνε να μελοποιήσετε αυτά τα πούματα; Με την ποίηση και τους ποιητές ήρθα σε επαφή από τότε που ήμουνα μαθητής στο Δημοτικό. Πώς έγινε αυτό; Ο πατέρας μου με κρατούσε τα βράδια συγκαλιά και μου διάβαζε πούματα: Καρυωτάκη, Πολυδούρη, Μπάρα, Χατζόπουλο, Καββαδία, αλλά και Ρίτσο και Καβάφη. Έτσι μεγαλώνοντας άρχισα να την περιέχω. Έγινε το δεύτερο θεμέλιο στη ζωή μου. Το πρώτο πάντα ήταν η μουσική, την οποία άρχισα σε ηλικία 4 ετών. Προσπάθησα να μελοποιήσω Καββαδία στα μέσα της δεκαετίας του '60, λίγο πριν μπω στο Πανεπιστήμιο. Η απόπειρα όμως αυτή δεν ήταν επιτυχής. Το αποτέλεσμα κάτω του μετρίου. Από το 1969 εως το 1977 είχα μελοποιήσει πολλούς ποιητές, Έλληνες και ξένους, και είχαν αρχίσει να εκδίδονται οι πρώτοι δίσκοι μου. Καρυωτάκης (1970 και 1972), Ξικμέτ και Μπίρμαν (1975), Ρίτσος και Μαγιακόβσκη (1976) κλπ. Το 1977 μού έγινε η πρόταση να γράψω μουσική σε μια τηλεοπτική σειρά της τότε NET -ιδιαιτέρως ποιητική για εκείνη την εποχή- που είχε ως θέμα της, το ταξίδι, τη ζωή των ναυτικών, την περιπέτεια. Δέχθηκα και προχώρησα με δική μου πρωτοβουλία στη σύνθεση των πρώτων 7 τραγουδιών σε ποίηση Νίκου Καββαδία. Έτσι έγινε η αρχή. Επρόκειτο περί παραγγελίας. Άλλα στη μουσική και την τέχνη γενικότερα ο συνθέτης, ο καλλιτέχνης, πολλές φορές πορεύεται μέσω παραγγελιών. Και τα καταφέρνει, αρκεί να είναι είναι ο εαυτός του και να μην κάνει παζαρέματα και συμβιβασμούς.

2. Όταν αποφασίσατε να ασχοληθείτε με τη μελοποίηση των πούμάτων αυτού του μεγάλου ποιητή, δεν είχατε την απαιτούμενη στήριξη από τους γύρω σας, σας πρότειναν να μην

προχωρήσετε. Αυτό δε σας επιρέασε αρνητικά; Ή αντίθετα σας πείσμωσε περισσότερο στο να πετύχετε; Δεν έγιναν έτσι τα πράγματα. Το γενικό κλίμα της δεκαετίας του '70 ήταν θετικό σε ό,τι αφορούσε μελοποίηση ποιημάτων. Απλά στην περίοδο της έκδοσης του δίσκου "Σταυρός του Νότου" διάφοροι παράγοντες της δισκογραφίας αλλά και οι σοβαρότεροι μουσικοκριτικοί εκείνης της εποχής (1979) έκαναν όλοι λάθος εκτίμηση για την αξία και τις δυνατότητες αυτής της εργασίας. Προσπαθώντας αργότερα να ερμηνεύσω τους λόγους που όλοι αυτοί έπεσαν τόσο έξω, κατέληξα στα εξής: Σχεδόν όλοι οι περί τα φιλολογικά ασχολούμενοι δεν είχαν καλή εντύπωση για τον Νίκο Καββαδία ως ποιητή. Δεν είχαν καταλάβει την αξία του και την ουσία της ποιητικής του. Θεωρούσαν ότι ο Καββαδίας είναι απλά ποιητής της θάλασσας, ο στιχουργός που περιγράφει την ζωή των ναυτικών. Άλλα δεν είναι έτσι. Δεν ήταν ποτέ έτσι. Ο Καββαδίας είναι ο ποιητής του ονείρου, ο ποιητής της μαγείας, του ταξιδιού. Ο ονειροπόλος ταξιδευτής που απογειώνεται και σε απογειώνει. Που σε απελευθερώνει από την μίζερη πραγματικότητα. Ο ποιητής που γράφει "Χόρεψε πάνω στο φτερό του καρχαρία" δεν περιγράφει. Ονειρεύεται και σε παρακινεί να ζήσεις το όνειρό σου. Γί' αυτό τον λατρεύει η νέα γενιά. Η δεύτερη αιτία της αποτυχίας των τότε κριτικών, για μαντέψιμουν τι είχαν στα χέρια τους ήταν το γεγονός ότι δεν κατάλαβαν την μουσική. Η μουσική ξέφευγε από τα μέχρι τότε

Οποιητής που γράφει "Χόρεψε πάνω στο φτερό του καρχαρία" δεν περιγράφει. Ονειρεύεται και σε παρακινεί να ζήσεις το όνειρό σου.

τυποποιημένα τραγούδια. Προσπαθούσε να αποκαλύψει τις κρυμμένες πλευρές των ποιημάτων και να συμβάλει άλλοτε διακριτικά κι άλλοτε δυναμικά στο κυνήγι του ονείρου. Τότε η σάση όλων αυτών ίσως με είχε (δεν θυμάμαι καλά) στεναχωρήσει. Δεν είναι ωραίο όμως ότι έπεσαν έξω όλοι οι μεγαλοσχήμονες;

3. Έχουν γίνει δεκάδες προσπάθειες από πολλούς συναδέλφους σας ώστε να μελοποιήσουν τα πούματα του Νίκου Καββαδία, όμως δεν στέφθηκαν

Μιά συνέντευξη που έγινε...

Ο ΔΙΚΩΣ ΜΑΣ

8

Δεν έχω ποτέ φοβίες στη δουλειά μου.

Όποιος λειτουργεί φοβικά δεν πετυχαίνει ποτέ.

με επιτυχία. Πώς νιώθετε που εσείς καταφέρατε να τα μελοποιήσετε και να περάσετε το νόημα τους στους Έλληνες;

Για να είμαστε δίκαιοι, αρκετοί συνθέτες έχουν γράψει σπουδαία τραγούδια σε στίχους ποιητών. Και στον Καββαδία κάποιοι μελοποιήσαν σωστά, αλλά όχι ολοκληρωμένα. Τι να σας πω; Είμαι συγκινημένος και ευτυχισμένος που κάθε γενιά (η τρίτη κατά σειρά) βρίσκει στον "Σταυρό του Νότου" και στις "Γραμμές των Θριζόντων" ένα κομμάτι από τον εαυτό της. Τι άλλο μπορεί να θέλει ένας συνθέτης;

4. Με το έργο "Σταυρός του Νότου" έχετε καταφέρει να κάνετε τη νεολαία να σιγοτραγουδά τα μελοποιημένα από εσάς πούματα του Νίκου Καββαδία,

σε μια εποχή που το κοινό βομβαρδίζεται από πολλές μουσικές επιλογές. Τι γνώμη έχετε για αυτό; Σας είπα και προηγουμένως ότι είμαι ευτυχισμένος που συμβαίνει αυτό. Και, κατά τα φαινόμενα, θα συμβαίνει και στο μέλλον. Είναι η δουλειά πολύ ισχυρή, τα κείμενα του Καββαδία μαγικά, η μουσική που συνεχώς εξελίσσεται, οι ερμηνείες των σπουδαίων τραγουδιστών Κούτρας, Παπακωνσταντίνου, Σαρρή, Κατσιμιχαίοι, Νταλάρας και σήμερα Κούτρας,

Κότσιρας, Θηβαίος, Μαχαιρίτσας. Όλα αυτά που καθιστούν το έργο διαχρονικό και συνεχώς σύγχρονο, με αποτέλεσμα να ξεπερνά τον βομβαρδισμό της ευτέλειας που εκπέμπεται κυρίως από τις τηλεοράσεις και να αρμενίζει χωρίς φθορές -από τον χρόνο στη θάλασσα των τραγουδιών μας.

5. Είχατε κάποιες φοβίες όταν ξεκίνησαν στη δουλειά;

Δεν έχω ποτέ φοβίες στη δουλειά μου. Όποιος λειτουργεί φοβικά δεν πετυχαίνει ποτέ. Τρακ έχω, αλλά κυρίως σεβασμό στους ποιητές και στους στίχους που επιλέγω να μελοποιήσω. Γιατί όταν μελοποιείς, το KEIMENO ΠΡΟΣΤΑΖΕΙ. Άλλα τα συναισθήματα στον συνθέτη είναι πολλά όταν δημιουργείς.

Απομονώνεται -δεν είναι ποτέ η καλύτερη παρέα!- αγριεύει, γλυκαίνει, ιπταται, γελάει, ενιούτε κλαίει, ανατριχιάζει, σκέφτεται, περπατάει χιλιόμετρα στο δωμάτιο, του εντυπώνεται και η παραμικρή λεπτομέρεια. Η μήγα που πετάει, ο καπνός από την πίτα που αργοσβήνει, το πράσινο φύλλο που γίνεται ασπρό από τον ήλιο, η βροχή που χτυπάει στα τζάμια. Και, όταν τελεώνει ευτυχισμένος, αδειάζει. Και αυτό αενάως συνεχίζεται. Μέχρι τέλους.

6. Είστε ένας συνθέτης που συνεχώς εμφανίζει νέες του δουλειές. Κάθε που αρχίζετε μια από τις δουλειές σας, σε τι κοινό στοχεύετε;

Στη νεολαία ή σε αυτούς που έχουν μεγαλώσει με τα τραγούδια σας; Ο πραγματικός συνθέτης κατ' αρχήν δε στοχεύει σε κανένα κοινό. Στοχεύει στο να γράψει το έργο έτσι όπως αυτός θέλει. Είναι μια μάχη η σύνθεση. Αυτός και το μουσικό χαρτί του ή αυτός και το πάνο του. Κανένας άλλος δεν επιτρέπεται στο άβατον.

Η ιστορία με το κοινό που εξαρτάται μόνο από τον οποίο και τόσοι μεσολαβούν στο έργο και στο κοινό -έκαναν το τέλος της σύνθεσης. Σε πεπίπεδο χαίρομαι να έχω ως τους συνειδητοποιημένους αδιαφορούντας για την ηλικία. Πάντοτε βεβαίως έχω στην καθημερινή μου ζωή πολλά μεταξύ των καθημερινών μου πράγματων. Τι θέλετε να με πάρετε στα οποία "πατά" ρινή γενιά, η νεολαία; Τι θέλετε να με πάρετε σε ό,τι συνιστά τη μουσική τους παιδεία;

Δυστυχώς, εδώ και 15 χρόνια λεόραση εκπέμπει ευτέλεια αθλιότητα. Και επειδή η Ευρώπη δημιουργεί στη πολιτική πλειοψηφία του κοινού νέων ανθρώπων συνιγούστο ευτέλεις. Από το πρώτο διάστημα εκπέμπεται εμπορεύματα ευτέλειας, την διάστημα της προσωπικής και στην κοινωνία και στην πρωτεμποτειακή προσωπική της επιτυχία και στην κοινωνία και στην πρωτεμποτειακή προσωπική της επιτυχία και στην κοινωνία της ΧΡΗΜΑ, πέπτεται η υπέρτατη αξία μακρινώση, το πείραμα, την διάστημα της αντίστοιχης αξίας μακρινώση, το πείραμα, την διάστημα της αντίστοιχης αξίας μακρινώση, το πείραμα, την